

Ympäristöministeriö
kirjaamo@ym.fi

Viite: Lausuntopyyntö 28.04.2020, Dnro VN/538/2019

Asia: Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta jätelain ja eräiden muiden lakien muuttamiseksi

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi jätelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta 2.6.2020 mennessä. Esityksen keskeisenä tavoitteena on kiertotalouden vahvistaminen Suomessa sekä jätehierarkian etusijajärjestyksen noudattamisen tehostaminen sekä materiaalien resurssitehokkaan uudelleenkäytön ja kierrätyksen lisääminen. Tavoitteena on, että yhdyskuntajätteestä kierrätettäisiin 55 prosenttia vuonna 2025, 60 prosenttia vuonna 2030 ja 65 prosenttia vuonna 2035. Myös kaikesta pakkausjätteestä tulee kierrättää 65 prosenttia vuoteen 2025 ja 70 prosenttia vuoteen 2035 mennessä.

Keskeisimmät kuntien toimintaan vaikuttavat jätelain muutosehdotukset ovat:

- 1. kierrätykseen kerättävien jätteiden (biojäte, pienmetalli, lasi-, kartonki- ja muovipakkaukset) erilliskeräysvelvoitteiden minimitason säätäminen jäteasetuksella*
  - a. asumisessa kaikissa taajamien vähintään 5 huoneiston kiinteistöissä tulee erilliskerätä em. hyötyjätteet 2 vuoden siirtymäajalla sekä*
  - b. vastaavasti kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan yhdyskuntajätteiden erilliskeräys tulisi järjestää jokaiselta taajamassa tai asema- tai yleiskaavoitetulla palvelu-, matkailu- tai työpaikka-alueella sijaitsevalta kiinteistöltä viimeistään 1 vuoden siirtymäajalla, jos jätteitä syntyy asetukseen määritettyä viikoittaista kilorajaa enemmän.*
  - c. Asumisen biojätteen erilliskeräysvaatimus kiristyy 3 vuoden kuluttua lain voimaantulosta jokaiseen asuinkiinteistöön yli 10 000 asukkaan taajamissa. Kotikompostointi voi korvata erilliskeräyksen.*
- 2. jätteenkuljetuksen kaksoisjärjestelmästä luopuminen kierrätykseen kerättävien jätteiden osalta 2 vuodessa ja sekajätteiden osalta 5 vuodessa. Saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetukseen ehdotetaan jäävän kaksoisjärjestelmä.*
- 3. kunnille ja pakkausten tuottajille säädettävä velvoite järjestää pakkausjätteiden keräys yhteistoiminnassa siten, että pakkausten tuottajat vastaavat 80 % koko pakkausjätehuollon kustannuksista.*

Hämeenkyrön kunta lausuu asiasta seuraavasti:

Hallituksen esitysluonnoksessa jätelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta tavoitteet ovat hyviä ja kannatettavia. Se sisältää oikeansuuntaisia ja kunnianhimoisia ohjauskeinoja, jotka luovat hyvät edellytykset kiertotalouden edistämiseksi. Hämeenkyrön kunta kuuluu Hinku-verkostoon, ja siten kunnassa on tavoitteena lisätä jätehuollon ilmastokestävyttä yhteistyössä jätehuollon toimijoiden kanssa.

Kohta 1.

Asetukseen tuleva minimitaso on jo osittain kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä huomioitu. Esimerkiksi Hämeenkyrön taajama-alueella erilliskerätään jo nykyisellään vähintään viiden huoneiston kiinteistöissä biojäte erikseen. Lisäksi näillä kiinteistöillä on ollut mahdollisuus liittyä maksuttomaan lasipakkausten ja metallin kierrätykseen. Myös muiden hyötyjätteiden keräys on mahdollistettu alueellisilla keräyspisteillä ja jäteasemalla. Hyödynnettävien kuitu- ja muovipakkausten yms. keräily laajentuminen tulee toteuttaa yhteistyössä pakkausjätehuollosta vastaavan tahon kanssa sekä

---

huolehtia, ettei laajentamisen aiheuttamat ylimääräiset kustannukset siirry kuntalaisten maksettavaksi.

Kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan yhdyskuntajätteen erilliskeräyksen järjestäminen sekä palvelu-, matkailu- tai työpaikka-alueella sijaitsevien kiinteistöjen jätehuollon kehittäminen on tärkeää kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi, mutta myös taloudellisesti järkevää.

Asumisen biojätteen erilliskeräysvaatimus koskee yli 10 000 asukkaan taajamia. Vaikka vaade ei Hämeenkyrön kuntaa koskekaan, on silti suositeltavaa kannustaa biojätteen erilliskeräykseen esimerkiksi lisäämällä kimppa-astioiden käyttöä tai lisäämällä neuvontaa asianmukaisen kotikompostoinnin toteuttamiseksi.

Kohta 2.

Kunnan järjestämisvastuulla olevien kiinteiden jätteen kuljettamisessa ehdotetaan nykyisen kaksoisjärjestelmän lakkauttamista ja siirtymistä kaikissa kunnissa kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Lakiluonnoksessa esitetty muutos kaksoisjärjestelmän lakkauttamiseksi kiinteiden jätteen (sekajäte ja biojäte) osalta on ymmärrettävä, koska asianmukaisia sekajätteen ja biojätteen käsittelyn ja loppusijoituksen toteuttavia käsittelypaikkoja on rajallisesti. Lisäksi sekajätteen ja biojätteen keräilyastioiden tyhjentäminen on toteutettava kiinteistöillä useammin kuin puhuttaessa liete- ja umpisäiliöiden tyhjentämisestä. Ympäristön kannalta suunnitelmallinen jäteastioiden tyhjentäminen ja kuljetusten reitittäminen mahdollistaa mm. kuljetuspäästöjen vähentämisen. Hämeenkyrön alueella kiinteiden jätteen kuljetuksessa on ollut käytössä kunnan järjestämä jätteenkuljetus jo pitkän aikaa. Alueella on pystytty keskittymään kierrätyksen ja muun jätehuollon kehittämiseen, minkä ohella myös jätteen keräys on saatu kustannustehokkaasti ja toimivasti järjestettyä. Hyödynnettävien jätteen osalta kuljetuksen kaksoisjärjestelmän mahdollistaminen voisi toisaalta lisätä paikallisen kiertotalouden kehittymistä.

Saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetuksen osalta lakiluonnoksessa esitetään, että nykyinen kaksoisjärjestelmä säilytettäisiin. Kiinteistöjen haltijan järjestämään kuljetukseen siirtymisen edellytyksiä yksinkertaistettaisiin verrattuna nykyisen jätelain 37 §:ssä säädettyihin kriteereihin. Hämeenkyrön kunta näkee esityksen erittäin hyvänä ja kannatettavana. Hämeenkyrön mielestä lietekuljetuksilla ei ole merkittävää vaikutusta kiinteiden jätteen kuljetusten toimivuuteen tai kierrätystavoitteiden saavuttamiseen.

Vain yhden toimijan järjestämään lietteenkuljetukseen (kunta) siirtyminen vuonna 2017 on Hämeenkyrössä johtanut moniin negatiivisiin ilmiöihin kuten hintojen reippaaseen nousuun, palvelutason heikentymiseen pidentyneinä tyhjennysaikoina, paikallisten vuosikymmeniä tyhjennyksiä tehneiden urakoitsijoiden sivuuttamiseen ja kuntalaisten erittäin suureen tyytymättömyyteen. Koska myös kiinteistöjen haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kunta on velvollinen järjestämään vastaanottopaikat ja käsittelyn lietteille niin ehdotetun kaksoisjärjestelmän lietteen kuljetuksen suhteen ei voida katsoa aiheuttavan ympäristönsuojelullista vaaraa.

Kohta 3.

Esitysluonnoksen mukainen kuntien operatiivinen vastuu pakkausjätteen keräyksessä on johdonmukainen ja kannatettava ratkaisu, ottaen huomioon, että monilla alueilla kunnat hoitavat tehtävää jo nykyisin. Kuitenkin tässä on huomioitava ja korostettava yhteistoiminnan tärkeyttä, ja että toiminnalla tulee edistää kierrätystä ja kiertotaloutta sekä mahdollistaa markkinavuoropuhelu alan toimijoiden kanssa.

Kaikkiaan asetusta muutettaessa on huomioitava, ettei se aiheuta kohtuuttomia ongelmia tai haittoja nykyisin hyvin toimivalle jätehuollolle. Muutos ei myöskään saa lisätä kohtuuttomasti kuntien kustannuksia eikä valvontaviranomaisten työmäärää. Jätelain muutoksen tulee mahdollistaa ja edesauttaa kiertotalouden kehittymistä ja kierrätystavoitteiden toteutumista.

Hämeenkyrössä 2.6.2020

Ritva Asula-Myllynen
Tekninen johtaja
Hämeenkyrön kunta
p. 050 68 249
@hameenkyro.fi

Kaisa Pieniluoma
Ympäristötarkastaja
Hämeenkyrön kunta
p. 050 68 247

Jari Luoma
Kunnallistekniikan rakennuspäällikkö
Hämeenkyrön kunta
p.050 554 2406